საქართველოს რესპუბლიკა

გამოდის 1990 წლის დეკემბრიდან. №92 (2465) ოთხშაბათი, 23 აპრილი, 1997 წელი. ფასი 40 თეთრი, თბილისის გარეთ 45 თეთრი.

საქართველო – ყირგიზეთი: შეიქმნა თვისებრივად ახალი დონის თანამშრომლობის განვითარების საფუძველი

საქართველო მიესალმება ყირგიზეთის პრეზიდენტს

ქარაველი და ყირგიზი ხალხების ისტორიაში დიდწმინდელოვანი მოვლენა ყირგიზეთის პრეზიდენტის ასკარ აკაევის პირველი ოფიციალური ვიზიტი საქართველოში. 22 აპრილს, დილით ცენტრალური ამბის ამ ქვეყნის დელეგაციისა და მის მეთაურს ეელეთნილად და ენთუსიაზმ მოეცალნენ ბრალმოდგენილ ბრალმოდგენილ ეროვნული ბანკის ბინაში. თვითმფრინავის ეიმეთიან ასკარ აკაევი და მის მეუღლეს დახვდა საქართველოს პრეზიდენტი ეფენრ შევარდნაძე მეუღლეთერთ. დამშვიდობა შორის ოყონენ საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე მერაბ ჯვანია, სახელმწიფო მინისტრი ნაო ლეკიშვილი, რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრი ირაკლი ზენალიშვილი, სხვა ოფიციალური პირნი.

სამაგალი საპრეს პაკიისეემად ეროპორტში აღიმართა ყირგიზეთისა და საქართველოს სახელმწიფო დროშები, ჩამწკრივებულები ოყო თბილისის გარნნმინის ყველა ეეიერეობის ჯარების სამაგალი ყარაული. ორკესტრმა შეასრულა ორი ქვეყნის სახელმწიფო ჰიმნები.

ასკარ აკაევმა და ეფენრ შევარდნაძემ ჩამოიარეს ქარიველ მეომართა მწყობრს. შემდეგ ოფიციალური ცერემონიის დამთავრების შემდეგ ჩაიარა სამაგალი ყარაულმა.

ეეერპორტიდან ავტომანქანების კორტეჟი მოგიყალისებთა სამაგალი ეს კორტეჟი თანმხლები ყირგიზეთის ფეოლეეიანებისაგან ეფენრეთი რეზიდენციისაკენ გაემართა.

სამუშაო პირისპირი

– ყირგიზეთისათვის საქართველოსთან ურთიერთობის ეეაქეიერება, რასაც მიმნდა ისახავს საქართველოში ეორგიზეთის პრეზიდენტის პირველი ოფიციალური ვიზიტი, ზეენი ქვეყნის ერთეელ ინეერესეეს შეესაბამება, – განაცხადა 22 აპრილს საქართველო პრეზიდენთან შეხვედრაზე ყირგიზეთის პრეზიდენტმა ასკარ აკაევმა.

ორი პრეზიდენტის პირისპირ საუბრმა ერთ სათამე მეგ ხანს გასტანა.

გაფართოდა პირველი ნაბიჯი

პრეზიდენტების პირისპირ საუბრის შემდეგ ერთმანეთს შეეხვნენ ოფიციალური დელეგაციები სრული შემადენლობით.

– მოეელი ფელეეეეოს სახელით მადლობას ეახდით მეეერპან საქართველოში მოწვევისა და იმ ხალხთან შეხვედრისათვის, რომლის მამრთოდ ყირგიზეთს აია მხილოდ ღრმა სიმპათია, არამედ სრულიად ეანსაკეთერებელი ხელოვნური სიახლოვე ეაკეეშირებენ, – განაცხადა ყირგიზეთის პრეზიდენტმა და ამეფი გამოთქვა, რომ თანწლეელების განმალოლობი ჩამოყალიბებული მეეოპრობისა და ეანმტკიცებული ეეეე

საქართველო - ყირგიზეთი:
შეიქმნა თვისებრივად ახალი დონის თანამშრომლობის განვითარების საფუძველი

რომ ყირგიზეთისათვის გათვალისწინებული შეღავათი გვირთმევდის დროს. მეეი რა საქართველოს პრემიერმინისტრი ინიციატორებს, მან ხანი ბოესეი ეერანიის საგარანსპორტო ფერეფნის შექმნის იდეას, რომელიც ეკეე ხორცს ისხამს და მოსაწვევს „დიდი აბრეშუმის გზის" აღორძინებას, რომელიც ყირგიზეთმა გაჯლით ჩინეთისაკენ მიემართება. რაც შეეხება „შვიდთანაბარ კეკუასთისათვის" ინიციატივას, ხაზგასმით აღნიშნა ასკარ აკაეევმა, მას აღგრინგიდან არა აქეს და უეჭველად, ეანხორციელდება. მან კეკეა დაადასტურა, რომ სავსებით უსეეს მხარს საქართველოს ძალისხმევას თავისი გეოგრაფიული მდებარეობის აღდგენისათვის და ამასთან დაკავშირებით განსაკუთრებული როლი მიანიჭა თანამეგობრობას, რომელმაც ხეირი უნდა შეეწყოს იმ ალიანსში შემავალ სახელმწიფოთა სეეეონიგეანის და დამოკეიდებლობის განმეკიეკეებს.

დასასრულ საქართველოსა და ყირგიზეთის პრემიერებმა უსაზსეეს მასოირეი ინფორმაციის საშეალებათა წარმომადგენლების შეკითხეებს.

„ჩვენ ორი ძმებივარი ხალხი ვართ"

ბეიშბარმა ყირგიზეთის რესპუბლიკის პრემიერმა ასკარ აკაეევისა და საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარის შერაზ ყვინიას შეხვედრაზე „ჩვენ ორი მეეობარი ხალხი ვართ. როდესაც თქვენ ბეძრით, – ჩვენ ეეგეკეეე, ყეეკეა თქვენი წარმატება კი – ეეგანარეს. დიდი ხანს განმავლობაში ვეყრნოდეთ ჩვენ ქეყრეეს შორის, როეორც ახალ ხეეეერნულ სახელმწიეოეს შორის კავშირეეს ბოლო ალდეეეს და ძალიან ბოხარეული ვართ, რომ ეს შესაძლებლობა მოეეანიეს საქართველოს პრემიერეეს". – განაეხადა ყირგიზეთის რესპუბლიკის პრემიერეეგმა.

შეხეედრაზე გამოაეეეეთა ორმხრივი საპარლამენტაშორისო ურთიერთობის განეთარების აუცილებლობა.

„ეობარეი ვართ, რომ ეაკეეე ბეკეეეს მოკეეხლეშთ ფემოკრატიეეი და ეკონომიკური რეფორმების ალიარეეეეთ ღირეულ", – განაეეხადა შეხეედრაზე ბაგოშმა შერაზ ყვინიამ და აღნიშნა, რომ ორი ქეეეანის უმაღლესი საკანონმდებლო ორგანოს წარმომადგენლებმა თავიანთ სიტყვებს ეეეე

თემის გაბრძელება

პატივცემულო რედაქციავ!

*ჩვენ გულდასმით ვადევნებთ თვალს თქვენს გაზეთში ჯართის გარშემო წარმოებულ დისკუსიას. გულგრილით ვერ დაგრჩით, მაგალითად, ოთარ ხუციშვილის სტატიის „ლეთონის პორნ“ წაკითხვის შემდეგ. ჩვენც ვითხოვთ სიტყვას. ვართ დაინტერესებული მხარე. გვაქვს როგორც ჯართის ექსპორტის გამოცდილება, ასევე საკმარისი ტექნოლოგიური ცოდნა და ნოუ-ჰაუ მისი პროცესინგისა და რეალი ზეციის ეროვნული სტად

საქართველოს რესპუბლიკა
№92. ოთხშაბათი. 23 აპრილი. 1997 წელი.

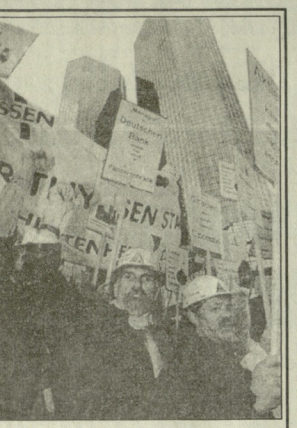

ოფი ათასზე მეტი ადაზეოფიციალური მეფოლადე ეამოეიდა ხაპრიტეკო ფემინსტრაციიაეე ელრმანიის ბანკების ეიიიკეიის ენნაალმლეე ფემინსტრანეებმა, რომლემნე მაინის ფრანკფურტში ადგიბეზეანთ ჩერიდან ეი ქვეყნის სხვა სამრეეეველო რაიონეებიდან, ბრალად დასდეს „ლეიმე ბანკეი“ და „ფრეშნერ ბანკეი“ ის, რომ მათ ხელი მეეეწყვეს კრეანის ადგილნის კონკურენციის შერეეეეის, რასაც მასიმრნიი დათხოვნეები მოსეეეეეს. ხაპროკეეეეი აქეთამ ეაეოალეი ეამოეიდა, რომ „ეარიდეეეის ფინანსური უპირეკეესობა არც იმეეენად დიდია, რომ ამასთანეი დაეეეეენ ეიიოალეი ეარეეეეე

ხიდი KÖPRÜ

საქართველოს რესპუბლიკა

ყოველთვიური დამატება № 3 (54)

ვინ მოყვარესა არ ეძებს,
იგი თავისა მტერია.
შოთა რუსთაველი

KİM DOSTUNU ARAMAZSA,
KENDİ CANINA
DÜŞMANDIR EVVEL.
Şota Rustaveli

თურქეთის გაზეთებიდან

პრემიერ-მინისტრი ეროვნული უშიშროების საბჭოს გადაწყვეტილებებს ასრულებს

მინისტრმა კაბინეგის სხდომაზე პრემიერ-მინისტრმა ნ. ერბაქანმა ეროვნული უშიშროების საბჭოს გადაწყვეტილებების განხილვას ბოლო წერგილი დაუსვა. გადაწყვეტილებები სხვადასხვა ვადებში განხორციელდება, – განაცხადა თთავრობის მეთაურმა. სხდომაზე ერბაქანმა ჯერ ეროვნული უშიშროების საბჭოს 18-პუნქტიანი გადაწყვეტილება წაიკითხა, შემდეგ კი აღნიშნა: „ეჭვი არავის შეეპაროს, რომ ყველა გადაწყვეტილება განხორციელდება“. *(ყველა გაზეთი, 14, 03, 97.).*

ფინანსური მხარდაჭერა

აშშ-ის სახელმწიფო მდივნის მოადგილემ მაკანმარამ სენატის საგარეო ურთიერთობის კომიტეტის სხდომაზე გამოსვლისას მოითხოვა, რომ თურქეთს გაეწიოს ფინანსური დახმარება დემოკრატიული და ლაიცისტური რეჟიმის დაცვის მიზნით *(„საბაჰი“, 14, 03, 97.).*

ლაიციზმის სიმფონია

30 მარტს ანკარაში გაიმართა დიდი კონცერტი ანკარის XIV მუსიკალური ფესტივალის გახსნასთან დაკავშირებით. 450-კაციანმა ორკესტრმა შეასრულა ბეთოვენის მეცხრე სიმფონია. კონცერტის დაწყების წინ დარბაზში, სადაც პრეზიდენტი ს. დემირელი იმყოფებოდა, გაისმოდა შემახილები: „თურქეთი ლაიცისტურია და ლაიცისტური დარჩება“. *(ყველა გაზეთი, 31, 03, 97.).*

პრეზიდენტი დემირელი „იმედის სკოლას“ ხსნის

პრეზიდენტმა დემირელმა თავისი ვიზიტი პაკისტანში დასრულა და ჯუშნ ღიღიი ბანლადეშის დედაქალაქ დაკას ეწვია, აქ მან გახსნა ფუთულაპ გიულენის „იმედის სკოლა“. ახალგაზრდები, რომლებიც ათათურქის მსოფლმხედველობისა და შეხედულებების საფუძველზე აღიზრდებიან, დიდ როლს შეასრულებენ ბანგლადეშისა და თურქეთის ურთიერთობის განვითარების საქმეში“, – განაცხადა საუბარში პრეზიდენტმა. *(„ჯუმჰ�იი“, 26, 03, 97.).*

იხ. მე - 7 გვ.

ახლო წარსულიდან

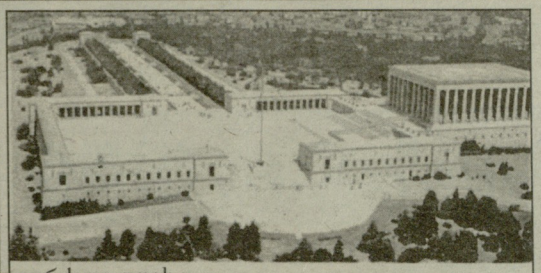

თურქეთი დღეს.

თურქეთს სჭირდება ძლიერი მეზობელი აღმოსავლეთში და ასეთ მეზობლად შეიძლება საქართველო იქცეს.

ქემალ ათათურქი,
თურქეთის რესპუბლიკის პირველი პრეზიდენტი.

ლაიცისტური თურქეთი იმარჯვებს

თანამედროვე თურქეთის პოლიტიკური ცხოვრება მძაფრი ენებათა ელვეთ ხასიათდება. მოვლენათა მსვლელობა ისე წარიმართა, რომ აუცილებელი გახდა პრეზიდენტის სულეიმან დემირელის პრინციპული ჩარევა. ქვეყნის პრეზიდენტი ხომ კონსტიტუციისა და დემოკრატიის გარანტად არის მიჩნეული.

1997 წლის 28 თებერვალს გაიმართა თურქეთის რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროების საბჭოს სხდომა, რომელსაც პრეზიდენტი სულეიმან დემირელი ხელმძღვანელობდა. უშიშროების საბჭომ დაიცვა რესპუბლიკის კონსტიტუციის, ლაიცისტური თურქეთის ძირითადი პრინციპები და მკაცრად გაილაშქრა ისლამისტი რადიკალების წინააღმდეგ.

იმისათვის, რომ ნათელი გახდეს ამ ბოლო დროს თურქეთის რესპუბლიკაში შექმნილი პოლიტიკური ვითარება, აუცილებლად მიგვაჩნია გაეცნოთ რამდენიმე მნიშვნელოვანი მოვლენა ამ ქვეყნის ისტორიიდან.

1922 წლის 1 ნოემბერს თურქეთის დიდმა ეროვნულმა კრებამ (მეჯლისმა) გააუქმა სულთანატი (ფადიშაჰის საერთო ხელისუფლება).

1923 წლის 13 ოქტომბერს მეჯლისმა მიიღო კანონი თურქეთის დედაქალაქად ანკარის გამოცხადების შესახებ.

1923 წლის 29 ოქტომბერს თურქეთი რესპუბლიკად გამოცხადდა. მეჯლისმა თურქეთის პირველ პრეზიდენტად აირჩია რესპუბლიკის დამფუძნებელი მუსტაფა ქემალი, რომელსაც თურქმა ხალხმა შემდგომ ათათურქი (თურქების მამა) უწოდა.

იხ. მე - 6 გვ.

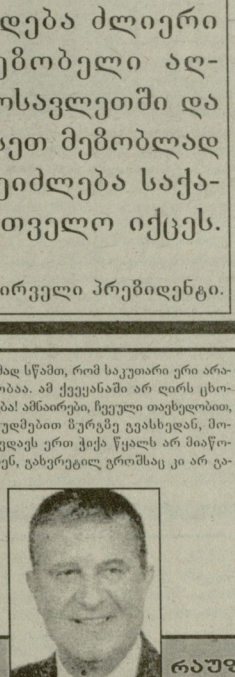

რაუფ თამერი,
თურქი ჟურნალისტი.

უმადურები

ოჰ, როგორ ახარებს მოგიერთს მაკანისა და მაკანის უბედურება. ისინი „სხვისი ჭირით“ მოვაჭრენი არიან. ნებისმიერ მოვლენას, სგიქიური უბედურებაც რომ იყოს, პოლიტიკურ სარჩულს გამოუძებნიან, დაჭრიან და შეკერავენ, ათასნაირ კუდს გამობამენ და დათაფლულ-დამაქრული ხმით გაასალუნენ ტყეულს მართლად.

ქვეყანაში რაც უფრო მაგულობს დაძაბულობა, ისინი მით უფრო ბედნიერად გრძნობენ თავს, მათ სიხარულს საზღვარი არა აქვს, თუმცა მეტი არც მოეთხოვებათ.

– 2004 წლის ოლიმპიადაზე რას იგეკეთ, ხომ ითხოვთ მის მასპინძლობას?

– უმადურთა რეაქცია – სად ოლიმპიადა, სად ჩვენ.

მაგათ რომ პკეთხოს კაცმა, თურქები სულაც შეა აზიაში არიან დასაბრუნებელი. აბა ჰე, მოუსვეთ აქედან!

* * *

ალამანის ასეთ გიჟებს სიარულის ერთნაირი მანერით შეიცნობთ. ხმის ტონიც კი ერთნაირი აქვთ. სიტყვებ, რომლებსაც ხშირად ერთმანეთთან საუბარში ხმარობენ, თითქოს ერთგვარი პაროლის როლს ასრულებს. ეარეგანობა ინტელიგენტური აქვთ, თუმცა ქვეყანას ზემოდან, ქედმაღლურად უყურებენ. მათთვის უცხოა მშობლიური მიწისა და ნამიანი ბალახის სურნელი, არაფერი ევროპული არა აქვთ და თავი კი ასეთებად მოაქვთ. თანაც, მზამზარეულს მუქთამჭამელი ურბლები არიან. მათ ღრმად სწამთ, რომ საკუთარი ერი არარობაა. ამ ქვეყანაში არ ღირს ცხოვრება! ამნაირები, ჩვეული თავხელობით, გამუდმებით ზურგზე ვეასხედან, მოკაკდავს ერთ ჭიქა წყალს არ მიაწოდებენ, გახვრეტილ ეროშსაც კი არ ვაინეტებენ... რაღაც უგემურები არიან... უშები. დიახ, ასეთი ადამიანები გაჭრილი ეამლევით ჰკვანან ერთმანეთს, ყველა ერთ ყალიბშია ჩამოსხმული. ეერეკავშირმა უწყინარი შენიშვნაც კი რომ მოგვიცეს – გაეხარდებათ, საერთაშორისო საფალეტო ფონდმა რომ ცუდი რეიეტინგი გამოგვიწეროს – ღმერთს მადლობას შესწირავენ, უეფამ ან ფიფამ რომ დაგვეჯარიმოს, სიხარულით ცას ეწევიან. თუმცა, მათ პრეტენზიებსა და უმადურობას რა გამოულეევთ? თავი თუ შესთავაზებთ, პასუხად მიიღებთ: აპ, როგორ გეეადრებათ, რის პოლიტიკეა, რა პოლიტიკა!

– მობრძანდით ბაგონო, ისარგებლეთ კონსტიტუციით მონიჭებული საარჩევნო ხმის უფლებით, არა და არა! ხელის გაბძრევა არ უნდათ, ყველაფერზე წუწუნებენ. პოლიგიკურ კულისებში, სუფრის თავში თუ დროსგარეშისას კი იცოცხლე, ეგ ჭკვის კოლოფები დაუშურებლად არიგებენ და ბანევენ სიბრძნესა და ერუდიციას.

ქიეეის მანერები, ლოგიკა, რეფლექსებიც კი ერთნაირი აქვთ.

* * *

წარმოიდგინეთ, ყოველივე ამის მიუხედავად, რა იყო ჯუშნ და რა გახდა თურქეთი ღღეს? მე თუ მკითხავთ, მხოლოდ და მხოლოდ მათი წყალობით – მეთქი, ვამბობ. რადგანაც ის ერთადერთი რამ, რაც ხსენებულ გიჟებს აწუხებთ, ისაა, რომ თურქეთი თანამედროვე ევროპეიზებული ქვეყანა გახდა.

თურქეთმა წარმატებით გაართვა თავი ყველა იმ პრობლემას, რომელთა გადაჭრასაც ისინი შეუძლებლად თვლიდნენ. ის კი არა და იმ უბედურებასაც გადაურჩა, ისინი სულგანაბულები, სიხარულით რომ ელოდნენ.

შეხედეთ სახეში ასეთ გიჟებს და უეჭველად მიხვდებით, რომელ მხარეს უნდა იაროთ, რა მიმართულება უნდა აირჩიოთ. თუ ისინი ჩრდილოეთისაკენ მიეთითებენ, თქვენ სამხრეთისაკენ წადით და, მერწმუნეთ, სწორ გზას დაადგებით.

თქვენ როგორ გგონიათ?

მაშ როგორ მოვდა თურქეთი კაეიდან გრაქტორამდე, გალახიანი გზებიდან დაკიდულ ხიდებამდე, რადიომიმღებიდან მრავალარხიან ტელევიზიებამდე, საკანონმდებლო მაუნიგური ელსმენებიდან –თანამგზავრების სიხტემამდე?!

გაზ. „სა[illegible]ი“, 24,1.97.
თურქული [illegible] თარგმნა
ანგია ჯანელიძემ.

"DİNAMO" STADININ REKONSTRÜKSYONU

Gürcistan ile UEFA'nın muşterek mutabakatıyla İtalyan firmaları ve ülkemizin işletmelerinin katılmasıyla Tiflis Boris Paitşadze Milli Stadı'nı rekonstrüksiyondan geçirmek başlayacak. Plan oturma yerlerini tamamen değiştirmek, elektrik tesisatını yetkinleştirmek, stadın alt yapısını düzene koymak öngöröyor.

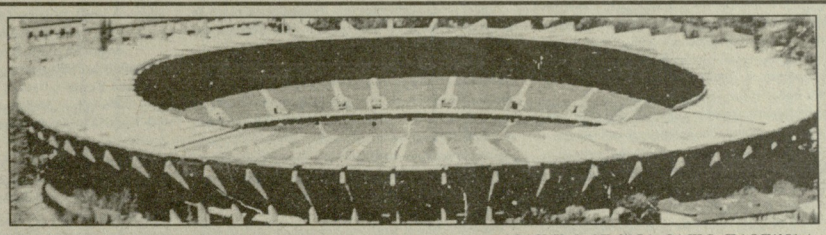

რეკონსტრუქცია მალე დაიწყება.

ლაიცისტური თურქეთი იმარჯვებს

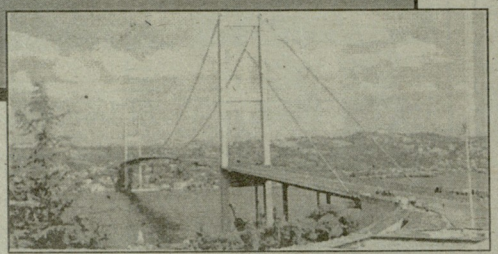

1924 წლის მარტში გაუქმდა ხალიფატე (უმაღლესი რელიგიური ხელისუფლება) – ოტომანთა იმპერიის სახელმწიფო წყობის უკანასკნელი აგრეგატი.

1924 წლის აპრილში მეჯლისმა მიიღო თურქეთის რესპუბლიკის კონსტიტუცია, რომელმაც შემდეგ გარკვეული ცვლილებები განიცადა.

20-იან, 30-იან წლებში ქვეყანაში ჩრდილოეთიდან კონსტიტუციური გარდაქმნები. ხალიფატის გაუქმებასთან ერთად, 1924 წლის მარტში გაუქმდა რელიგიის და ეკლესიების (სასულიერო მიწების საკუთრება) სამინისტრო, დაიხურა მუსლიმანური სასულიერო სასწავლებლები ე.წ. „მედრესეები“. ერთი თვის შემდეგ მთავრობამ გააუქმა რელიგიური სასამართლო დაწესებულებები, რომლებიც შარიათის (მუსლიმანური ფეოდალური სამართლის) რელიგიურ და იერიდიულ ნორმათა ერთობლიობა) საფუძველზე მოქმედებდნენ. ახალი ევროპული კანონების შესაბამისად მომზადდა და გაგზავნა სამოქალაქო კოდექსი, მთელ ქვეყანაში გაიშალა მოძრაობა, რათა უარი ეთქვათ შუასაუკუნეობრივ წესჩვეულებებზე და თურქეთი ევროპული საერო განვითარების გზას დასდგომოდა. მოსახლეობა ევროპულ განსაცმლელზე გადავიდა, გაუქმდა დერვიშების ორდენები და მათ მონასტრები, მრავალფოლიანობა, ეკლესია საბოლოოდ გამოეყო სახელმწიფოს.

1928 წელს დიდმა ეროვნულმა კრებამ მიიღო კანონი ანბანის შესახებ, ხოლო ერთი წლის შემდეგ მთელი თურქეთი არაბული ანბანიდან ლათინურზე გადავიდა. რამდენიმე წლის შემდეგ ქალებმა საარჩევნო უფლება მიიღეს. თურქმა ქალმა თანდათანობით ჩადრიც გადაყარა.

1934 წლის დამლევს ქემალისტურმა სახალხო პარტიამ სახალხორესპუბლიკური პარტიის სახელწოდება მიიღო. პარტიის პროგრამა ექვსი ძირითადი პრინციპისაგან შედგებოდა. ესენი: რესპუბლიკურობა, ეროვნულობა, ხალხურობა, ეტატიზმი, ლაიცისმი და რევოლუციურობა. 1937 წელს პარტიის ექვსივე პრინციპი თურქეთის რესპუბლიკის კონსტიტუციის ძირითად დებულებებად გამოცხადდა.

საერო სახელმწიფოს შექმნისა და განვითარების ათაათურქისეული გზა ფაქტობრივად წარმაგებით განხორციელდა. 80-იანი წლების დასაწყისიდან ქვეყანამ მკვეთრი კურსი აიღო თურქეთის ეკონომიკის მოდერნიზაციისაკენ, რომლის სათავეში სულეიმან დემირელი და თურგუთ ოზალი იდგნენ.

1993 წლის მაისში ქვეყნის პრეზიდენტი გახდა სულეიმან დემირელი, რომელიც მანამდე შეიდჯერ იყო თურქეთის რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრი. ეკონომიკური რეფორმების განხორციელებამ, რომელსაც თურქი ხალხი მხარს უჭერდა, ქვეყანას საშუალება მისცა მიეღწია დაჩქარებული ეკონომიკური განვითარებისათვის. თურქეთის ეკონომიკური გარდაქმნა რესპუბლიკის კონსტიტუციის ძირითადი მოთხოვნების შესაბამისად განხორციელდა.

1995 წლის დამლევს, მეჯლისის არჩევნების შედეგად ხმების უმრავლესობა მიიღო ისლამისტური მიმართულების კეთილდღეობის – „რეფაპის“ პარტიამ, რომლის თავმჯდომარეა ნეჯმეთინ ერბაკანი. თურქეთის რესპუბლიკის თავრობაში პოლიტიკური კოალიციების შემდეგ, 7 იენისს ქვეყნის პრეზიდენტმა სულეიმან დემირელმა მთავრობის შედგენა ისლამისტური მიმართულების კეთილდღეობის პარტიის ლიდერს ნეჯმეთინ ერბაკანს დაავალა. სწორი (ჭეშმარიტი) გზის ლიდერი, ყოფილი პრემიერ-მინისტრი თანსუ ჩილერი კოალიციურ მთავრობაში პრემიერ-მინისტრის მოადგილე და საგარეო საქმეთა მინისტრი გახდა.

ამ ღონისძიების ტაგარებამ პოლიტიკური ვნებათაღელვა მხოლოდ დროებით დააცხრო. თურქული გამეთების მიმოხილველთა აზრით, იგი გამძაფრდა მას შემდეგ, რაც ქვეყნის ახალმა პრემიერ-მინისტრმა ნეჯმეთინ ერბაკანმა ფრთხილად, მაგრამ მაინც დაიწყო 4-მილიონიანი ისლამისტური კეთილდღეობის პარტიის პოლიტიკის გაგარება. როგორც იდგილობრივი პრესა წერს, იგი ფაქტობრივად მხარს უჭერდა საზოგადოებრივი ცხოვრების ზოგიერთი დარგის ისლამიზაციას, თურქეთში მეჩეთების მასობრივ მშენებლობას, სტუდენტი ქალების უმალეს სასწავლებლებში თავსაფრებით სიარულს და სხვ.

ასეთმა ღონისძიებებმა თურქეთის უმალესი სასწავლებლების, პარტიებისა და სამხედრო ხელმძღვანელების უკმაყოფილება გამოიწვია. თურქეთის პრესაში გამოჩნდა პრემიერ-მინისტრის პოლიტიკის წინააღმდეგ მიმართული გაგნსახებები, რომლებშიც თურქეთის კონსტიტუციის, ათაათურქის მიერ შემუშავებული ქვეყნის დემოკრატიული და ლაიცისტური განვითარების გზის მხარდაჭერა იყო გამოთქმული. 1997 წლის თებერვალში თურქეთის ტელევიზიით გამოვედა ქვეყნის პრეზიდენტი სულეიმან დემირელი, რომელმაც გააკრიტიკა თაქსიმში (სტამბოლის უბანი) მეჩეთის მშენებლობისა და უმაღლეს სასწავლებლებში ქალების თავსაფრებით სიარულის ხელშეწყობის ღონისძიებები.

სულეიმან დემირელი შეჩერდა ლაიციზმის საწინააღმდეგო ღონისძიებებზე. მან განაცხადა: „არაეის არა აქვს უფლება ითამაშოს ბოქალაქეთა რელიგიურ გრძნობებზე. ნურავინ გამოიყენებს რელიგიას, როგორც იარაღს პოლიტიკური მიზნებისათვის. რელიგიის პოლიტიზაცია და პოლიტიკის ტარელიგირება ძალიან დიდი შეცდომაა“. *(„ეროვნული ეფერი“, 6.II.97.)*

თებერვლის ბოლოს ქვეყნის პრეზიდენტმა ეროვნული უშიშროების საბჭოს სხდომა ჩაგარა. საბჭოს სხდომა პრეზიდენტის რეზიდენციაში „ჩანკაიას კოშკში“ გაიმართა და 9 საათს გაგრძელდა. განხილულ ქვეყნისათვის უმნიშვნელოვანესი საკითხები. იმავე დამით გეზეგეზიით გადაიცა უშიშროების საბჭოს განცხადება.

მთავარი საკითხი, რომელიც საბჭოს სხდომაზე მწვავე მსჯელობის საგანი გახდა, ქვეყანაში არსებული მმართველობის წესის წინააღმდეგ მიმართული ის მოქმედება იყო, რომელიც დემოკრატიულ-ლაიცისტურ და სოციალურ-სამართლებრივ ღირებულებებზე დაფუძნებულ თურქეთის სახელმწიფოს ემუქრება და ქვეყანაში ძველი, ყაევლგასული და დრომოჭმული წეს-ჩვეულებების დამკვიდრების ნიადაგის შექმნას ისახავს მიზნად.

საბჭოს განცხადებაში აღნიშნულია, რომ ხელმძღვანელობა არ დაუშვებს ქვეყნის კონსტიტუციისა და რესპუბლიკური კანონებიდან რაიმე გადახვევას და ათათურქის მიერ შემუშავებული პრინციპებით იელის თანამედროვე ცივილიზაციისაკენ.

უშიშროების საბჭომ მკაცრად გაიღაშქრა სეპარატიზმით შეპყრობილი ჯგუფების წინააღმდეგ, რომლებიც ლაიცისტებად და ანტილაიცისტებად საზოგადოების დაყოფის გზით ცდილობენ დაეაძლურონ დემოკრატიული და სოციალურად სამართლებრივი სახელმწიფო. განცხადებაში აღნიშნულია, რომ „ლაიციზმი თურქეთში დემოკრატიისა და საზოგადოებრივი წესრიგის გარანტს წარმოადგენს, უფრო მეტიც, იგი საყოველთაო ცხოვრების წესია! ამბგომ არ მოხდება, რომ დრომოჭმული პრაქტიკა შეუთავსდეს სამართლის ამ უმენაეს პრინციპს“.

განცხადებაში გარკვევით აღინიშნა, რომ არსებული კონსტიტუცია იცავს თურქეთის რესპუბლიკის ლაიციზტურ-დემოკრატიულ წესს და საბჭოს მიერ გაცხადებული დებულებების საწინააღმდეგოდ ყოველი ქმედობა შეფასდება, როგორც საზოგადოების სიმშვიდისა და უსაფრთხოების დარღვევისა და მასში დაძაბულობის შეტანის მცდელობა და მას ხელისუფლების შესაბამისი სანქციები მოყვება.

ნიშანსდმლიეია, რომ ამ განცხადებას ხელი მოაწერა ეროვნული უშიშროების საბჭოს ყველა წევრმა.

როგორც იქაური პრესის მიმოხილვებიდან ჩანს, თურქეთის ეროვნული უშიშროების საბჭოს ამ განცხადებას „ისტორიული დოკუმენტი“, „დროული და მნიშვნელოვანი“ უწოდეს. აღინიშნება ისიც, რომ საბჭოს ეს სხდომა და მის მიერ მიღებული განცხადება უნეეულოა: უშიშროების საბჭო ბევრ ისეთ საკითხს განიხილავს და ისეთ გადაწყვეტილებებს იღებს, რომლის შესახებ აღრე არ ბეჭობდნენ.

საბჭომ დასაბამს შესაბამისი ღონისძიებანი, მთავარი მათ შორის ის არის, რომ ეროვნული უშიშროების საბჭომ გადაჭრით ეკილაშქრა ანტილაიცისტური მიმდინარეობებისაკენ ქვეყნის დასაცავად, ისლამისტური ორგანიზაციების მოღვაწეობის წინააღმდეგ და საჭირო მიიჩნია აღიკეთოს ქემალ ათათურქის რეფორმებისა და სახელმწიფო წყობის წინააღმდეგ მიმართული ყოველგვარი ქმედობა.

ამრიგად, ლაიცისტური თურქეთის წინააღმდეგ ისლამისტური რადიკალების შეტევა მარცხით დამთავრდა. მიმომხილველთა აზრით, ეს, უპირველესად, ქვეყნის პრეზიდენტის სულეიმან დემირელის დამსახურებაა, რომელმაც ეროვნულად წარმმართა საზოგადოებრიობის მოწინაეე ნაწილის და სამხედრო ხელმძღვანელების შეშფოთება და მკაიეედ დაიცვა თურქეთის რესპუბლიკის კონსტიტუცია, ქვეყნის საყოველთაო ცხოვრების წესი.

აბესალომ იმედაშვილი,
მურმან ბელთაძე.

დასასრული. დასაწყისი. იხ. მეხუთე გვერდზე.

მეშვიდობით გეევლოთ!

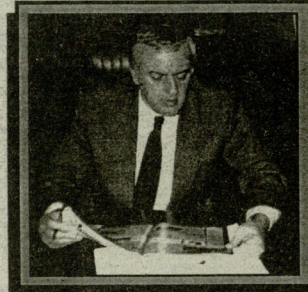

ნომრის სტუმარია საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საგზაო პოლიციის მთავარი სამმართველოს უფროსი, პოლიციის პოლკოვნიკი ლევან კენჭაძე.

ბაბილონ ლეკანი 47 წლისაა, დამთავრებული აქვს საქართველოს პოლიტექნიკური უნივერსიტეტის მანქანათმშენებლობის და თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტები.

მისაგან საქმეთა ორგანოებში მუშაობა დაიწყო 1978 წელს ქ. თბილისის შს სამმართველოს საგზაო მედამსედელობის მილიციის უფროსის მე-3 დივიზიონის უფროს ინსპექტორად. მუშაობდა ქ. თბილისის შს სახაგონინსპექციის განყოფილების უფროსად, ქ.თბილისის შს სამმართველოს უფროსის მოადგილედ. 1992 წლიდან მუშაობს საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საგზაო პოლიციის სამმართველოში, ჯერ სამმართველოს უფროსის მოადგილედ, ხოლო 1994 წლიდან სამმართველოს უფროსად.

მიღებული აქვს მოაურობის ჯილდოები, მათ შორის ვახტანგ გორგასლის მე-3 ხარისხის ორდენი. მისაგან საქმეთა ორგანოებში სამსახურის პერიოდში მრავალჯერ არის წახალისებული.

— ბატონო ლევან, უკანასკნელი ორი წლის განმავლობაში გარკვეული სტრუქტურული ცვლილებები მოხდა თქვენს უწყებაში, რა გავლენა იქონია მან თქვენს საქმიანობაზე?

— მთავარი დ[illegible]რითადი, რაც ამ სტრუქტურულ ცვლილებებს მოჰყვა არის ის, რომ უწყებაში მოხდა უფლება-მოვალეობათა დეცენტრალიზაცია. ადგილებზე, რეგიონებში ხდება ყველა პრობლემის გადაწყვეტა, ადგილობრივი პირობების ჯათუალისწინებით. ჩვენ მხოლოდ კოორდინირების და კონტროლის უფლება დავიტოვეთ. უფრო სწორად, მხოლოდ პრაქტიკულად ვეხმარებით, საქმიანობაში სწორ მიმართულებას ვაძლევთ.

ფუნქციების ასეთმა გადანაწილებამ, უპირველეს ყოვლისა, მნიშვნელოვნად აამაღლა საგზაო პოლიციის ადგილობრივი ორგანოების პასუხისმგებლობა, ფართო გასაქანი მისცა ინიციატივას, გუმპოოზსდა კადრების ხარისხობრივი შემადგენლობა.

— საზოგადოებაში გაბატონებულია ურთიერთსაწინააღმდეგო აზრი. ერთნი ძირითადად დადებითად აფასებენ თქვენს საქმიანობას, მეორე ნაწილ — საგზაო პოლიციელები გამომძალველებად მიიჩნია.

— შემიძლია თამამად განვაცხადო, რომ ამ ბოლო დროს საგზაო პოლიციის ავტორიტეტი საზოგადოებაში შესამჩნევად ამაღლდა. ამას ადასტურებს მოსახლეობის, საგზაო მოძრაობის მონაწილეთა სოციოლოგიური გამოკითხვის შედეგები და ჩვენს სამსახურში შემოსული მოქალაქეთა სამადლობელი წერილების სიმრავლეც.

ჩვენი ბოლოდროინდელი მუშაობის ერთ-ერთი, მე ეიტყოდი მეტად მნიშვნელოვანი წინ გადადგმული ნაბიჯია ის, რომ აქტიურად მიმდინარეობს, ჩვენი სამსახურის ფართო საზოგადოებრიობასთან დაახლოების პროცესი, სისტემატურად იმართება მათთან მეხვედრები, ჩვენ საჭიროდ მიგვაჩნია, რომ საგზაო მოძრაობის მონაწილენი, ანუ მთლიანად საზოგადოება, ღრმად ჩაწვდეს საგზაო პოლიციის საქმიანობას, მათ წინაშე მდგომ პრობლემებს და მხოლოდ განაწყენებული მძღოლის პოზიციებიდან აღარ შეხედოს ჩვენს მუშაობას.

რა თქმა უნდა, საგზაო პოლიციის სამსახურში ჯერ კიდევ საკმაოდ არიან ისეთებიც, რომლებიც თავიანთი ქმედებით მოსახლეობაში ათასგვარი მითქმა-მოთქმის საბაბს ქმნიან. არაერთგზის საჯაროდ მითქვამს და ახლაც მტკიცედ მწამს, რომ, რაც უფრო მეტი წესიერი მძღოლი გვეყოლება, შესაბამისად გაიზრდება წესიერ საგზაო პოლიციელთა რიცხვიც. საზოგადოებაში, სადაც მოსახლეობა აქტიურად წინააღდეგება საკუთარი უფლებების შელახვის ყოველგვარ მცდელობას, პოლიციაც პირნათლად შეასრულებს თავის უფლება-მოვალეობას. მძღოლმა ქრთამი არ უნდა შეაძლიოს საგზაო პოლიციას, მაშინ მექრთამე პოლიციელიც თანდათანობით მოისპობა.

— ბატონო ლევან, იქნებ გვითხრათ თქვენი უწყების სამომავლო გეგმების შესახებ?

— ამა წლის 1 მარტს პრესაში გამოქვეყნდა კანონპროექტი „საქართველოს აღმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსში ცვლილებებისა და დამატებების შესახებ“. პროექტი ითვალისწინებს საგზაო მოძრაობის წესების დარღვევისათვის მძღოლებისა და საგზაო მოძრაობის სხვა მონაწილეთა მიმართ აღმინისტრაციული პასუხისმგებლობის განმტკიცებას, საგზაო პოლიციაში სამუშაოდ, უპირველესად, პოლიციის სასწავლებლების კურსდამთავრებულთა მიღებას და ა.შ.

კანონპროექტი პირველი მოსმენით მიიღო პარლამენტმა და, ალბათ, მალე დამამტკიცებენ კიდეც.

— რა ურთიერთობა გაქვთ თურქეთის საგზაო პოლიციასთან?

— ოფიციალურ დონეზე რაიმე ურთიერთობა არ გვაქვს, თუმცა ორ მეზობელ სახელმწიფოს საგზაო პოლიციის სამსახურებს შორის გამოყენლების გაჩაირება არ იქნებოდა ურიგო, მით უმეტეს, რომ საქართველოს ტერიტორიაზე თურქი მძღოლები არცთუ იშვიათად არღვევენ საგზაო მოძრაობის წესებს. მაგალითად, გასულ წელს, უცხოეთის ქვეყნების მძღოლების მიერ საქართველოში 16 საგზაო-სატრანსპორტო შემახვევა მოხდა, აქედან 12 თურქეთის რესპუბლიკის მძღოლებზე მოდის, რომელთა დროსაც დაიღუპა 17 და ხუთელის სხვადასხვა სახის დაზიანება მიიღო 33 მოქალაქემ.

განსაკუთრებით ძმიმე შედეგიან შემთხვევას ჰქონდა ადგილი მარშის 21 აპრილს თბილისი-სენაკი-ლესელიძის გზის მე-19 კმ-ზე. თურქეთის ფირმა „იდა ტურსის“ კუთვნილი მანქანა „მერსედესი“, რომელსაც მართავდა თურქეთის რესპუბლიკის მოქალაქე, შეეჯახა საპირისპიროდ მომავალ „იკარუს“-ის მარკის ავტობუსს. აღნიშნული საგზაო-სატრანსპორტო შემთხვევის შედეგად დაიღუპა 12 და სხველის სხვადასხვა სახის დაზიანება მიიღო 21 მოქალაქემ. მარშმ თურქმა მძღოლებმა საქართველოში 958-ჯერ დაარღვიეს საგზაო მოძრაობის წესები. მაგ მიმართ სათანადო ზომებს ვიღებთ, ამასთან ინფორმაციას ვაწვდით თურქეთის რესპუბლიკის თბილისის საელჩოს.

ეფიქრობ, ახალი კანონი ხელს შეუწყობს ჩვენი და უცხოეთის მძღოლების მიერ საგზაო-სატრანსპორტო წესების დაცვას, საბოლოოდ კი ჩვენი ქვეყნის საერეთაშორისო გზებზე წესრიგის დამყარებას.

ესაუბრა
ოთარ დოლიძე.

...ურქეთის ...ეგეთებიდან

...ზიდენტი სულეიმან ...ირელი პაკისტანში

...ისტანბულ ვიზიტის დროს პრ... ს. დემირელ ერთ-ერთ ...ონფერენციაზე ასეთი შე... მისცეს: „70 წლის წინათ ...ს ისლამს ჩამოსცილდით, ...ა კვლავ დაუბრუნდით, რაც ...ძლიერ გვახარებს, როგორ ...ებთან ამ მოვლენას"? პრე...ტის პასუხი ასეთი იყო: „73 ...ის წინათ თურქეთი ისლამს ...ამოსცილებია. მუსლიმანუ...ურქეთი იმპერიალიზმის ...ეციისაგან ვიხსენით. ჩვენ ...ა არ გვეუბრძოლა, იმპერია...ურა ჩაგვრის უღლის ქვეშ ...ესებდით. ჩვენ მამის და...ოდლობა მოვიპოვეთ. დღეს ...ქეთი ყველაზე კარგი მუს...ურა ქვეყანაა. თურქეთი ...ელიგიური თავისუფლება ...ებს. რელიგიურ საქმეებში ...ანარი ჩარევა არ ხდება. ლა...ბა ამის გარანტიაა. ჩვენ არა...მივეცემთ უფლებას, ეს პარ...ია დაარღვიოს". *(„ეროვნული", 03. 97.).*

...ალარა გაოცებულია

...ანკარაში საგარეო საქმეთა ...ინისტრის პანგალოსის განცხა...ებამ, რომლებშიც იგი მხარს ...ჭერს თურქეთის ევროკავშირში ...ებას, ანკარა საგონებელში ...აგდო. „ძალიან ფრთხილად ...ვიყოთ, არაფითარი არგუ...ენტი არ არსებობს, რომ ათე...ობითი გრადიციული პოზიცია ...ეიცვალოს", ამბობენ ანკარის პო...ლიტიკურ წრეებში *(„ეროვნული", 03. 97.).*

...ეროვნის ...ოციალისტურ-დემოკრატიული ...ოზიცია

...ეროვნის ქრისტიანულ-დემო...ატიული პარტიების თავმჯდო...ერმან მარტენსმა განაცხადა: „...ურქეთი რომ მუსლიმანური ...ქვეყანა, ეს როდი წარმოადგენს ...ბრკოლებას მისი ევროკავშირ...ში მიღებისათვის. ევროკავშირი ...არ არის ისეთი დიდი მასშტაბ...ის, რომ თურქეთი შიდოს. ...ანკიურგის მახლობლად გა...ბული ერთ-ერთ სხდომაზე მა...ენმა განაცხადა: „ევროკა...ში ძალიან სწრაფად მიიწევს ...ალი სოციალური მოდელისაკენ ...ს საჭიროა დაფიქრება, აუწყოს ...ი არა თურქეთი ამას ფეხს" *(„ეროვნული", 19, 03, 97.).*

თურქულიდან თარგმნა
მურმან ბელთაძემ.

...ასასრული. დასაწყისი
...ინ. მე-5 გვ.

ცნობილი თურქოლოგ-ისტორიკოსი

(პროფესორ გიორგი ფუთურიძის დაბადების 75 წლისთავის გამო)

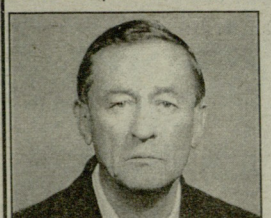

ცნობილ თურქოლოგ-ისტორიკოსს, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორს, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აღმოსავლეთის ისტორიის კათედრის პროფესორს გიორგი ფუთურიძეს დაბადებიდან 75 წელი შეუსრულდა.

გიორგი ფუთურიძე დაიბადა 1922 წლის 25 თებერვალს გამოჩენილი ირანისტის, პეტერბურგის უნივერსიტეტის ორიენტალისტური სკოლის აღზრდილის, ქართველი მეცნიერული ირანისტიკის ერთ-ერთი უფროსი ...ელბელის, დახვეწილი ინტელიგენტისა და უსაზღვაკესი პიროვნების, პროფესორ ვლადიმერ ფუთურიძის ოჯახში.

თბილისის 25-ე საშუალო სკოლაში გიორგი ფუთურიძეს შესანიშნავი მასწავლებლები ჰყავდა. გოგი ღღესაც ხშირად სიყვარულით იგონებს ხოლმე სამუშაო სკოლის მასწავლებლებს ევგენია ...ეფმიძეს (პროფესორ ...ოსებ-...ეფმიძის მეუღლეს), ნინო მიქელაძეს (ცნობილი საშოგადო მოღვაწის დავით მიქელაძის – „მეეველეს" ქალიშვილს) და ოსფრე ნიკოლაიშვილს (ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელს).

ოჯახმა და სკოლამ ჩაუნერგეს გოგის და მის სკოლის მეგობრებს (მარიან ლორთქიფანიძე, სუფეში მაყაშვილი, ირა ასათიანი, ოთარ ჯაფარიძე, გიორ კილერაძე, თენგიზ ფაშალიშვილი...) სიყვარული და ლტოლვა ჰუმანიგარული მეცნიერებისადმი. სკოლის დამთავრების შემდეგ იგი შედის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტზე, სადაც ისმენს გამოჩენილი მეცნიერების აკაკი მანიძის, გიორგი ახლედიანის, კორნელი კეკელიძის, ვარლამ თოფურიას, ალექსანდრე ბარამიძის და სხვათა ლექციებს.

ნიჭიერმა და ერუდირებულმა ახალგაზრდამ იმთავითვე მიიქცია პროფესორ-მასწავლებელთა ყურადღება. მაგრამ დაიწყო დიდი ომი და გოგი ფუთურიძე დროებით მოსწყვდა სწავლას. იგი მოქმედ არმიაში იმყოფებოდა, თითქმის სახეკავარ ევროპა მოიარა ბრძოლით. ომის დამთავრების შემდეგ, 1946 წელს ოფიცერი გიორგი ფუთურიძე საბრძოლო ჯილდოებით მკერდდამშვენებული დაუბრუნდა მშობლიურ უნივერსიტეტს. მან სწავლა განაახლა ახლადდაარსებულ აღმოსავლეთმცოდნეობის ფაკულტეტზე თურქული ფილოლოგიის განხრით. 1949 წელს გიორგი ფუთურიძემ წარჩინებით დამთავრა აღმოსავლეთმცოდნეობის ფაკულტეტი და იმავე წელს ჩაირიცხა ასპირანტურაში თურქეთის ისტორიის სპეციალობით. აქ მის მეცნიერულ წვრთნას ხელმძღვანელობდნენ გამოჩენილი ისტორიკოსი-ორიენტალისტი, ქართველ მედიევისტ-ორიენტალისტ ისტორიკოსთა სკოლის შემქმნელი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი, პროფესორი ვალერიან გაბაშვილი და ქართული მეცნიერული თურქოლოგიის ფუძემდებელი, აკადემიკოსი სერგი ჯიქია.

1954 წელს გიორგი ფუთურიძემ დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია თემაზე „ქოჩიბეი გორჯელის რასალე როგორც წყარო ოსმალეთის სოციალურ-ეკონომიკური ისტორიისათვის". ეს იყო ახალი სიტყვა მეცნიერებაში. ნაშრომში ავტორმა საგულდაგულოდ შეისწავლა ოსმალური ფეოდალური მიწისმფლობელობა, გადასახადები და საგადასახადო სისტემა. აღსანიშნავია, რომ ამ ნაშრომის დიდი ნაწილი შევიდა ვალერიან გაბაშვილის ხელმძღვანელობით მომზადებულ დამზმარე სახელმძღვანელოში („ნარკვევები მახლობელი აღმოსავლეთის ისტორიიდან", თბილისი, 1957 წ.). ფაქტობრივად, ეს წიგნი იყო ქართულ ენაზე პირველი დამხმარე სწავლმძღვანელო ახლო აღმოსავლეთის ისტორიაში. წიგნს, თუმცა მისი გამოქვეყნების დღიდან დიდი დრო გავიდა, დღესაც არ დაუკარგავს მნიშვნელობა, მასზე აღმოსავლეთმცოდნე-ისტორიკოსთა არაერთი თაობა აღიზარდა.

განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს ბაგონი გიორგის ღვაწლი XVII საუკუნის ცნობილი მოგზაურის და ისტორიკოსის ევლია ჩელების „მოგზაურობის წიგნის" მეორე ტომის შესწავლის საქმეში. მან ქართულად მესანიშნავად თარგმნა, გამოკვლევითა და მეცნიერული კომენტარითურთ ორ ტომად გამოსცა (1971,1973 წ.). ევლია ჩელების თხზულების მეორე ტომი, რომელშიც ძალზე საყურადღებო ცნობებია საქართველოსა და მისი შემობელი ქვეყნების შესახებ (რედაქტორი, აკადემიკოსი სერგი ჯიქია). თუ მხედველობაში მივიღებთ იმ გარემოებას, რომ ევლია ჩელების თხზულება უძვირფასესი პირველწყაროა საქართველოს, კავკასიის, ირანისა და მცირე აზიის ისტორიისათვის, ნათელი გახდება, თუ რა დიდი მნიშვნელობა აქვს გიორგი ფუთურიძის პუბლიკაციას. აღსანიშნავია, რომ ცნობილი თურქოლოგი-ისტორიკოსის პროფესორ ა.დ.

İDRİS ESKİTÜRK

-BULAMAZSIN-

Behey gönül, nedir senden çektiğim,
Sen istersin, ben veririm doymazsın,
Bezdirdin canımdan şaştı feleğim,
Sen istersin, ben veririm almazsın.

Ben ak derim sen dersin ki o kara,
Geniş derim dersinki düştüm dara,
Rahat derim dersin yandım ben nara,
Sen bu Türkçen ile not alamazsın.

Ben Tiflis diyorum dersin Ankara,
Sonunda beni de düşürdün dara,
Dostum senin yüzün benden de kara,
Sen bu surat ile yüz bulamazsın.

Garip anlamazsın aktan karadan,
Tabip te yok, kanım akar yaradan,
Haber yok Kangal'dan, yok Ankara'dan,
Sen bu duygulara ad bulamazsın.

 იდრის ესკითურქი

სახელს ვერ მოუძებნი

გულო, რა არის, რაც შენს გამო გადავიგანე,
რასაც მთხოვ, გაძლევ, რად ხარ ასე გაუმაძღარი,
თავი მომბეზრდა, ბედი ისევ გამოიდარებს?
რასაც მთხოვ, გაძლევ, მაგრამ ძღვენი არ გსურს
საწყალის.
ვამბობ – „თეთრია“, შენ კი ამბობ – „შავზე
შავია“
მე – „ვეცოცხლობ“– მეთქი, შენ კი – „ვიწვი
ცეცხლში გურგურით“,
მე – „სიკეთეა“ – გავიძახი, შენ – „სიავეა“,
ნიშანს ვერასდროს ვერ მიიღებ ამვავარ
თურქულით.
მე ვამბობ „თბილისს“, შენ იძახი – „არა,
ანკარა“,
რა დავაშავე, ნეტავ, ვისი ან რა მეშართა,
შენ ჩემზე უფრო პირშავი ხარ, ვამბობ აშკარად,
კეთილგანწყობა ძნელად აღწევს დაუდგართან.

ექიმი მინდა, ჭრილობიდან სისხლი წკანწკარებს,
ყარიბო, ურჩობ, შავსა და თეთრს ვერ არჩევ თანაც,
ხმა აღარ ისმის არც კანგლიდან*, არც ანკარიდან,
გულო, ამ განცდებს სახელებით მონათლავ განა?...

*. კანგლი — ჯატარა ქალაქი
ცენტრალურ ანატოლიაში.

-BİLİNMEZ-

Bir dolmuş misali şu fani dünya,
Kimi iner, kimi biner bilinmez,
Su gibi akar zaman sanki rüya,
Kimi gelir, kimi gider bilinmez.

Şu gönlümü ah, vah ile doldurdum,
Açmadan tomurcuk gülüm soldurdum,
Yaz bahar ayımı kışa döndürdüm,
Şu aksaçlarımın sırrı bilinmez.

Yok ağlasam gözüm yaşın silecek,
Ne gün ola kader bana gülecek,
Gün gelecek tüm faniler gidecek,
Saati, dakikası, anı bilinmez.

Her ağaran saç bir anıdır bende,
Gidecek yolcudan biriyim bende,
Durağa gelince inerim bende,
Kaç aydır, kaç gündür, vakit bilinmez.

Bilinmezler ürpertiyor insanı,
Güç yetmez ki durdurayım zamanı,
Garip, geçen geçmiş düşün kalanı,
Kalan da ne vardır, ne yok bilinmez.

არავინ უწყის

წუთისოფელი სამარშრუტო გაქსს-მოგვაგონებს,
ზოგი ჩამოდის, ზოგი ადის – არავინ უწყის,
სიზმარეული დრო-მდინარე ზეიროს მიაგორებს
ვინ იქით მიდის, ვინ კი აქეთ, – არავინ უწყის.

გულს ხვაშიადით და ვარამით ნირი ეცვალა,
ვარდის კოკორი ჩემი უკვე დამზრალა სუსხით,
გაზაფხულის და ზაფხულის დრო ყინვამ
შეეცვალა,
ჩემი ჭაღარის საიდუმლო არავინ უწყის.

თუ აეგირდები, ბედი მომწმენდს ცხელ კურცხალს
თავად,
ნეგა ის როდის გამიღიმებს ჯადმქმნელ
ნუსხვით,
დადგება ჟამი, წარმავალი სუყველა წავა,
მაგრამ საათი, წუთი, წამი არავინ უწყის.

მოგონებაა თითო ღერი ჩემი ჭაღარის,
წარმავალი ვარ მეც ერთ-ერთი განგების
ნუსხით,
გაჩერებასთან მეც ჩამოვალ ჟამის ნაღარით,
როდის და რა დროს – ეს, ღმერთმანი, არავინ
უწყის.

გაურკვეველობა სულსა და გულს კაცისას
დახრავს,
არ ძალმიძს დროის შეჩერება – სხვა ძალა უძღვის,
ყარიბო, ჟამის მდინარებით წარსული გაქრა,
რაც დარჩა, არის, რაც არ არის – არავინ უწყის.

თარგმნა
ამირან ასანიძემ.

Nodar Dumbadze

SONSUZLUK YASAK

Türkçesi: ALİ ALTUN
Yayına hazırlayan: MEHCURE KARAÖREN

devamı

Baçana yağmur olarak gelince, yanan çölde yeşil ve sütlü ot yeşerdi...

Baçana yağmur olarak gelince, yanan çölde güzel renkli ve kokulu çiçekler açtı.

Baçana yağmur olarak gelince, yanan çölde, yeryüzünün yüreğinden soğuk ve pırıl pırıl pınarlar fışkırdı...

Baçana yağmur olarak gelince, yanan çölde, yaşam ayağa kalktı ve vahalar oluştu...

Baçana yağmur olarak gelince, yanan çölde, yeşeren vahanın ortasında, yeryüzünü tüm kökleriyle saran, büyük kollarıyla gökyüzüne ulaşan ulu bir meşeye dönüştü... Ve dünyanın binbir çeşit kuşları Baçana'nın güçlü dallarına yuva yapıp yavruladılar. Ve dünya yaşamın şarkılarıyla doldu... O zaman Baçana, gencin önünde diz çöktü ve başını saygı ile eğdi ve:

"Gördüm ve inandım!"

Ve ona İsa dedi:

"Beni görünce inandın; beni görmeden inananlar mutludurlar."

VI. BÖLÜM

Baçana, gözlerini açtı; Bulika yatağında bağdaş kurmuş oturuyordu. Sırtını duvardaki yastığa dayamış olan Bulika, gazetesini bir dua okur gibi okuyan papaz İoram'ı dinliyordu.

"Parti ve hükümet programını yaşama uygulamak Sovyet iktidarı döneminde gerçekleşti: Ücretsiz eğitim, ücretsiz dinlenme, ücretsiz sağlık hizmetleri..."

"Gerçeği yadsıyamayız!" diye ekledi papaz İoram ve Bulika'ya baktı.

"Vah, vah, kim iktidarsa, o yaşasın!" dedi Bulika ve uyanık Baçana'yı görünce.

"Baçana bey, kendinizi nasıl hissediyorsunuz?" diye sordu papaz İoram ve elindeki gazeteyi yana bıraktı.

"Genç Âdem, cennete Havva gelinceye kadar kendini nasıl hissediyorduysa öyle hissediyorum."

"Kendinizi yetim hissetmiyorsunuz ya?"

"Tersine, bütün cennetin yalnız benim olduğunu sanıyorum!" dedi ve gülümsedi Baçana.

"Baçana bey, böyle nakavt yapmayı da hiç görmemiştim, üç yüze kadar saydım, gözünü açamadı," dedi Bulika hoşlanarak.

"Kim?" diye sordu Baçana.

"Adamı az kalsın günah çıkartmadan ahrete yollayacaktınız, bir de kim diye soruyorsunuz," dedi hayretle papaz İoram.

devamı var

მხიარული ფანქრით

ახლა კი მჯერა, რომ თურქეთში პირველად ხარ.

მხატვარი ვახტანგ კუციია.

„ჩელიქ მოტორმა“ გახსნა

1 აპრილს თურქულმა ფირმამ „ჩელიქ მოტორმა“ თბილისის მახლობლად გახსნა ახალი ავტომანქანების სერვისი.

როგორც ფირმის დირექტორმა რეალიზაციის დარგში სერდარ ერქირმა განაცხადა, ფირმის სერვისი საერთაშორისო სტანდარტების დონეზეა. საქართველოში ფირმის კაპიტალდაბანდება 1 მილიონი დოლარია. აქედან 65 პროცენტი ქართველ პარტნიორებს ეკუთვნით.

დამფუძნებლები:
ე. შევარდნაძის ფონდი „დემოკრატია და აღორძინება“, საქართველო-თურქეთის საქმიანი ურთიერთობის ასოციაცია, ჟურნალ-გაზეთების გამომცემლობა „სამშობლო“

GAZETENİN KURUCULARI:
E. ŞEVARDNADZE'NİN "DEMOKRASİ VE KALKINMA FONU, GÜRCİSTAN - TÜRKİYE İŞBİRLİK KONSEYİ DERGİ VE GAZETELERİN "SAMŞOBLO" YAYINEVİ

სარედაქციო კოლეგია:
აბესალომ იმედაშვილი (რედაქტორი), ანზორ ბასილაია, მურმან ბელთაძე, ნელი გურგენიძე, ოთარ დოლიძე, მიხეილ სვანიძე, ნოდარ შენგელია, ჯემალ ქარაზანიშვილი, ნოდარ ჯანაშია.

ტელ: 99-73-01

სპორტი

„ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲘᲡ“ ᲡᲞᲔᲪᲘᲐᲚᲣᲠᲘ ᲒᲕᲠᲓᲘ

ᲡᲞᲝᲠᲢᲣᲚᲘ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ

ᲙᲐᲮᲔᲗᲨᲘ „ᲛᲤᲠᲘᲜᲐᲕᲘ ᲗᲔᲤᲨᲘ“ ᲓᲐᲛᲯᲓᲐᲠᲐᲡ

ᲛᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲘᲗ 7 ᲗᲕᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲨᲘ ᲛᲘᲛᲪᲘᲚᲘ ᲛᲝᲛᲪᲘᲐ. ᲛᲝᲛᲪᲘᲐᲡᲐᲒᲐᲜ ᲓᲐᲓᲒᲔᲡᲔᲚᲘ ᲡᲝᲚᲔᲡᲢᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲒᲔᲑᲐᲓ ᲒᲐᲛᲝᲩᲜᲓᲐ ᲙᲝᲠᲔᲥᲢᲘᲡᲘ ᲓᲐᲛᲞᲐᲠᲘᲡᲘ ᲓᲐᲛᲞᲐᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐᲜᲐᲮᲣᲚᲘ ᲛᲝᲛᲪᲘᲐ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲒᲔᲑᲐᲓ ᲒᲐᲛᲝᲩᲜᲓᲐ Გ

საქართველოს რესპუბლიკა
№92. ოთხშაბათი. 23 აპრილი. 1997 წელი.

ვეტერანები

რა დავაშავეთ, ჩვენ ხომ ომის მთელი სიმძიმე მხრებით ვატარეთ!

მეორე მსოფლიო ომის ვეტერანებმა დიდი სიამოვნებით და „მეოთხეულებით მიეღეთ საქართველოს პარლამენტის ამასწინანდელი დადგენილება, სამხედრო და შინაგან საქმეთა ორგანოების სამსახურიდან თადარიგში დათხოვილ პირთა და მათი ოჯახის წევრთა საკუნესო უმრავლესელოდ შესახებ. ეს და ჩვენი პარლამენტის სხვა დადგენილება ეთაუოდ ზნიანნელი ვინაი მოგვანია ამ მოკალაქეთა ცხოვრების პირობების გაუმჯობესებასთან, რომლებსაც საკმაოდ ხანგამშეულები არიან და მთელი ომსა და გაგრძესის სიმძიმე საკუთარი მხრებთა აკარეს.

ცხადია, ყოველივე ეს ბასაგებია, ომის ინვალიდებსა და ომის ეკგერანსებთან. ბრწყინვა ხელისუფლება და ამაეს მიუმღაეს. მათ. მაგრამ ეს ბრწყინა და შეღავათები ჩვენ კაგეგორობის ინვალიდეს რა-ტომლეკ არ შეეხოთ. ეს ბახლეარნ მეორე მსოფლიო ომის მონაწილეთა ეკეგ 81 წელი ჩვენ ჩვენ-ლდა, ფაალიდეთ ეარ ბრაველი ორდენთა და მედალთ, ეარ მრომის ვეგერანი, რესპუბლიკერ მნიშვნელობის პერსონალური პენსიონერი, კეკლერის დამსახურებული მეშაკი. ამგამად დადგენილი მაქეს მრომის პირველი ჯგუფის ინვალიდობა. სამწუხაროდ, ყოველივე ამის მიუხედაგად, თვეში მხოლოდ 11,5 ლარი მეძღეკეკ. ახლა ბეეერ ელოდება, თუ როდის შეკა ძალაში პარლამენტის დადგენილება ეკნიანის მოსაკეთის შესახებ. მაგრამ ეს ფენომენი ეკეთაა ეკეთ ბეეერ ეკეთ ბეეერ ეკეთ ბეეერ